

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE SOSYAL ÖĞRENME MODELİ*

Ceyda YALÇIN**

ÖZET

Bu çalışmada, yabancı dil öğretiminde sosyal öğrenme olgusu ele alınmış, sosyal öğrenmenin yabancı dil öğretimine sağladığı katkılar açıklanmış ve OMÜ YDE, ADE öğrencilerinin yabancı dil derslerinde sosyal öğrenme becerileri saptanmaya çalışılmıştır. Öğrencinin grup çalışmaları sayesinde sosyal öğrenme bilgi ve becerisini geliştirmesi ve aynı zamanda sosyal öğrenmenin bireysel öğrenmeye katkısı araştırılmıştır.

Bu doğrultuda öncelikle öğretmenin sosyal öğrenme modeline uyup uymadığı, sınıf içi ve sınıf dışı yapılan etkinliklerin sosyal öğrenmeye uygunluğu gibi öğretmene dayalı sosyal öğrenme biçimi açıklanmış, daha sonra öğrenciye dayalı sosyal öğrenme süreci ele alınmış ve bu süreçte öğrenciye düşen roller; öğrencinin sosyal öğrenmeye yönelik sorumlulukları ve sürecin işleyişine etki eden psikososyal faktörler ortaya konmuştur. Öğretmen ve öğrencinin sosyal öğrenme bağlamında karşılıklı görev ve sorumlulukları değerlendirilmiştir.

Araştırmada, 2013-2014 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören I. ve II. Öğretim I. sınıf öğrencilerinden 61 öğrenciye, sosyal öğrenme biçimine ilişkin hazırlanan anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre, sosyal öğrenmenin öğrencileri iletişim ve etkileşime sevk ettiği, sosyal gelişimi güçlendirdiği ve karşılıklı sorumluluk bilincini geliştirdiği görülmüştür. Öğrenciyi aktif bir şekilde derse yönlendiren sosyal öğrenme bu bakımdan öğrenci merkezli bir yöntemdir. Motivasyon ve öğrenme açısından bu derece yararlı olan sosyal öğrenme yönteminin, yabancı dil öğretiminde daha bilinçli ve yaygın biçimde yer alması ve uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal öğrenme, yabancı dil öğretimi, öğretmen, öğrenci.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Arş. Gör. OMÜ Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi, El-mek: ceydayalcin_12@hotmail.com

SOCIAL LEARNING MODEL IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

ABSTRACT

This study has analyzed social learning concept in foreign language teaching; it has explained the contributions of social learning system to foreign language teaching, and it has focused on social learning skills of the students in the Department of German Language Teaching at OMU in foreign language courses. It also examined the development of social learning information and skills and the contributions of social learning system to self-education by means of group works among students.

Accordingly, this study has firstly investigated the application of social learning model by teachers and has explained teacher-oriented social learning form such as the conformity of extracurricular activities with social learning system; then, it has examined student-oriented social learning process; it has underlined the roles of students in this process and the responsibilities of students in social learning, and it has demonstrated psycho-social factors influencing the functioning of this process. The study has also evaluated mutual duties and responsibilities of students and teachers in terms of social learning model.

In the study, a questionnaire based on social learning model has been applied to 61 first-year students in daytime and evening education in the Department of German Language Teaching of the Faculty of Education at Ondokuz Mayıs University in 2013-2014 academic year. The results of the questionnaire has demonstrated that social learning model motivates students for communication and interaction, that it enforces social development, and that it improves the consciousness of mutual understanding. As a model motivating students for active participation in courses, social learning is a student-centered method in education. Since social learning method is quite useful in terms of motivation and learning, it is recommended that social learning model is applied more consciously and more prevalently in foreign language teaching.

Key Words: Social learning, foreign language teaching, teacher, student.

1.Giriş

Yabancı dil öğretimi geçmişten günümüze kadar pek çok araştırmaya konu olmuş ve bu süreçte dil öğretimiyle ilgili birçok yöntem geliştirilmiştir. Özellikle günümüzde alternatif metodlar adı altında geliştirilen metodların sayısı küçümsenemeyecek kadar fazladır. Tüm bu yöntemlerin temeldeki hedefi klasik öğrenme kültürünü değiştirerek, insan tabiatına uygun öğrenme yöntem ve tekniklerini, öğrenciye uygun ders araç ve gereçlerini seçmek, öğrencinin derse daha aktif katılımını sağlamak; yaparak, yaşayarak öğrenmeyi ve istemli irade ile güdümlü öğrenmeyi sağlamaktır. Başka bir ifadeyle öğrenciyi merkeze alan bir anlayış geliştirmek ve bunu uygulayabilmek yabancı dil öğretiminin temel sorunlarından biri haline gelmiştir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014*

Öğrenciyi merkeze alan yöntemlerden birisi de işbirliği içinde yapılan sosyal öğrenme modelidir. Öğrenmek temelde kişinin kendi öz ve iç disiplini ile gerçekleştireceği bir olgudur. Ancak bunun yanında başka kişilere ve faktörlere de ihtiyaç vardır. Bir çocuğun ana dilini öğrenme sürecine baktığımızda da aynı faktörler karşımıza çıkar. Çocuk ilk olarak annesiyle etkileşim ve iletişime geçer. Büyüdükçe çevresindeki diğer kişilerle kurduğu iletişim sayesinde ana dilini geliştirmeye başlar. Bu noktada çocuğun sosyal çevresi ve sosyal ilişkileri, dil öğrenimi ve gelişimi açısından önemli bir etkidir. Bu etkenler yabancı dil öğrenimi için de geçerlidir. Karşılıklı etkileşim ve motivasyonun önemli olduğu dil öğretiminde, öğrenci kendisini motive edici bir öğreticiye ve bunun yanında beraber çalışacağı ve bilgi alışverişinde bulunabileceği arkadaşlara ihtiyaç duyar. Tüm bu faktörler dil öğrenimi için pekiştirici ve olumlu bir etkiye sahiptir.

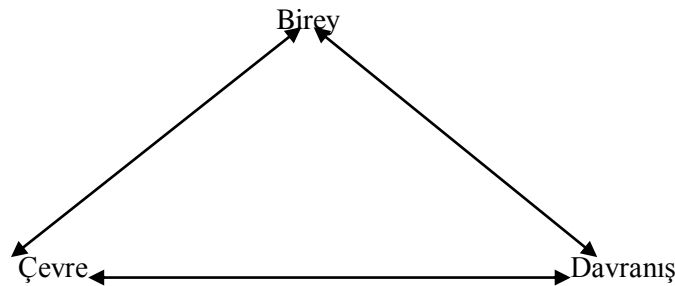
Öğrencilerin ilgi, yetenek ve öğrenme biçimleri birbirinden farklıdır. Bu farklılıklar dil öğretimi için bir avantaja çevrilebilir. Bu noktada işbirliği içinde yapılan grup çalışmaları ve sosyal öğrenme modeli ön plana çıkmaktadır. Sosyal öğrenme modeli ise etkileşim, yardımlaşma ve karşılıklı sorumluluk bilinci gibi kavramların önemini ortaya çıkarır. Etkileşimin iş birliğini gerektirdiğini savunan Cyr (1998) bu tür etkinliklerin sınıf içerisinde öğrenciye anlamlı ve işlevsel uygulama imkânı vermesinin yanında öğreneni kendine ve başkalarına karşı uygun davranışlar benimsemesinde cesaretlendirdiği ve öğrenme sürecindeki gelişimine etkin katkı sağladığını söylemektedir. Başkalarıyla çalışırken hataları da öğrenme riski olabileceğine, ancak işbirliği içinde yapılan etkinliklere aktif biçimde katılımın öğrenene daha çok yarar sağlayacağını ifade etmektedir. Öğrenen kendine güvenmeyi, motivasyonunu artırmayı, kendini cesaretlendirmeyi, hata yapmaktan çekinmemeyi ve risk gerektiren farklı teknikleri kullanmayı öğrenir (Cyr 1998; aktaran Bozavlı 2012, 33). Sosyal öğrenme modeliyle birlikte, öğrenci artık geleneksel yöntemde olduğu gibi sadece pasif bir dinleyici değil; derse aktif katılan ve grup arkadaşlarıyla birlikte bilgi ve becerilerini geliştirebilen sosyal bir varlıktır.

Bu bağlamda bu çalışmada, öğretmenin sosyal öğrenme modeline ilişkin ne tür uygulamalar yaptırması gerektiği, öğrencinin motivasyonunu etkileyen kaynak ve faktörler ve bu süreçte öğrenciye düşen roller, öğrenim sürecini etkileyen psikososyal etmenler ele alınıp tartışılmıştır. Dil becerisinin yanında sosyal becerileri de geliştirdiği ve öğrenim sürecini olumlu yönde etkilediği için, sosyal öğrenme modeli araştırılmıştır.

2. Yabancı Dil Öğretiminde Sosyal Öğrenme Modeli

Sosyal öğrenme modeli, insan davranışlarının, bilişsel, davranışsal ve çevresel faktörlerin karşılıklı etkileşimi ile gerçekleştiğini savunmaktadır (Akt. Bayrakçı 2007, 199). Öğrenmeyi çevre, kişisel faktörler ve davranışın dinamik ve karşılıklı etkileşimiyle açıklamaktadır. İnsan ve içinde yer aldığı sosyal çevre karşılıklı etkileşen sistemler olarak görülür. Sosyo-kültürel çevreler kişilik yapılarının gelişimine katkıda bulunduğu gibi, kişilikle ilgili faktörler de insanın yaşadığı çevreyi kısmen etkiler. Kişi, çevre ve davranış arasındaki üç yönlü etkileşim (Bayrakçı 2007,204) aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

Şekil 1: Öğrenmede Karşılıklı Etkileşimler

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/ 12 Fall 2014

Sosyal öğrenme modelinin eğitim ve öğretimde gerçek anlamıyla uygulanabildiğinde, öğrenciye akademik yönden pek çok yarar sağladığı ve başarısını önemli ölçüde etkilediği gözlenmektedir. Yabancı dil derslerinde yapılan grup çalışmaları, özellikle bu öğrenme modeli için zemin hazırlar.

Yabancı dil öğretiminde sosyal öğrenme biçim ve teknikleri öğrenciyi merkeze alan iletişimsel yaklaşımlardır. İşbirlikçi öğrenme, öğreterek öğrenme, tandem metodu, çoklu zekâ kuramı gibi yöntemler sosyal öğrenme biçimlerindedir. Tüm bu metotlar, öğrenciyi derse dâhil ederek onun sosyalleşmesine katkıda bulunurlar.

İşbirliği içerisinde yapılan grup içi aktivitelerde öğretmen de öğrenciler de birbirine daha yakındır ve sorumluluklar karşılıklı paylaşıldığı için, öğrenci de üzerine düşeni yapar ve derse aktif biçimde katılmaya başlar. Bu nedenle bu yaklaşım, etkileşimin ve iletişimin ön planda olmasını hedefleyen yabancı dil öğretimi için büyük öneme sahiptir.

Grup çalışmalarının önemli paya sahip olduğu sosyal öğrenme modelinde öğrenciler işbirliği içerisinde öğrenirler. İşbirlikçi öğrenme; öğrencinin hem kendi öğrenme seviyesini hem de arkadaşlarının öğrenme seviyesini üst düzeye çıkarmak için küçük gruplar şeklinde birlikte çalışmaları şeklinde tanımlanabilir (Johnson ve diğerleri 1992,1). Öğrencilerin seviyelerinin çeşitli oluşu ve bireysel farklılıklar öğrenmeyi pozitif yönde etkilemektedir; çünkü aynı grup ve ortamdaki öğrenciler birbirinden etkilenirler ve böylece kendi davranışlarına da yön vermeye başlarlar. Bu çeşitlilik ve farklılıkları olumlu hale dönüştüren ve akademik başarıyı artıran yöntemlere ihtiyaç vardır (Abisamra 2009, 3). İşbirliği içinde yapılan grup çalışmaları ise bu ihtiyacı karşılamaktadır. Çünkü bu yaklaşım, dil öğrenme sürecindeki endişenin azalmasını, öğrencinin hedef dili kullanarak sürece aktif katılımını ve öğrenmenin kalıcı olmasını sağlar (Liang 2002, 17). Bunların yanı sıra, sosyal bütünlüğün oluşmasını ve olumlu öğrenme ortamlarının ortaya çıkmasını sağlar (Morgan 2011, 1). Bu yaklaşım bilhassa dil sınıflarında tamamlayıcı bir işleve sahiptir, çünkü bu model sayesinde öğrenciler hedef dili daha sık kullanırlar, birbirleriyle iletişim halinde olurlar, sınıf içi etkinlikleri keyifle yaparlar ve öğrenmede çeşitliliği artırmış olurlar (Duxbury ve Tsai 2010, 12).

Sosyal öğrenme modelinin en etkin özelliklerinden birisi de öğrenciyi pasif konumdan aktif konuma geçirmesi ve teşvik edici olmasıdır. Dil öğreniminde ve iletişim kurmada bireysel yeterlilikleri göz ardı etmemek gerekir, ancak dil öğretiminde öğrenenleri teşvik etmek kaçınılmazdır. Bu açıdan kalabalık sınıflarda uygulanması zor olan etkinlikler, sınıf içi oluşturulan küçük gruplar sayesinde gerçekleştirilebilir (Bozavlı 2012, 35). Öğrenci grup arkadaşlarıyla arasında bir bağ oluşturur ve bunlar sürekli etkileşim halinde olurlar. Yüz yüze etkileşim ile, öğrenciler birbirlerine yardım ve destek sağlarlar; performans geliştirici dönüt verirler; problemlere daha geniş bir açıdan bakarlar; ortak hedef ve ortak karar için yardımlaşma ve motivasyon içinde yer alırlar (Akt. Batdı 2013, 159). İşbirlikli öğrenme gruplarının temel amacı sosyal ilişkiler ve bu ilişkilerin yüksek seviyedeki etkileri ile öğrencileri öğrenme sorumluluğuna teşvik etmek ve tüm sınıf modellerinden çok daha kompleks biçimde öğrenme süreçlerini ilerletmektir (Akt. Gök ve diğerleri 2009, 197).

Paylaşmayı hedef alan sosyal öğrenme modelinde, hem öğrencinin kendisine ve sınıftaki diğer tüm öğrencilere, hem de öğretmene karşılıklı sorumluluklar düşmektedir. Çünkü öğrenme ve eğitim; sınıf, öğrenci ve öğretmenin içinde yer aldığı sosyal bir ortamı gerektirir. Bu bağlamda çalışmanın ilerleyen bölümlerinde, sosyal öğrenme bağlamında dil öğrenme sürecini destekleyip geliştiren faktörler ve bu süreçte öğretmen ve öğrenciye düşen görevler ele alınacaktır.

2.1. Öğretmene Dayalı Sosyal Öğrenme

Sosyal öğrenme modelinin yabancı dil öğreniminde etkili olabilmesi için öğretmene ve öğrenciye ayrı ayrı görev ve sorumluluklar düşmektedir. Öğretmen öğrencileri organize etme ve

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

görev dağılımı yapmada, grup çalışmalarında onları işbirliğine sevk etmede ve bu süreci yapılandırmada önemli bir aktördür.

Dil öğretimi süreci öğretmenin körü körüne bağlanacağı, kesin kural ve işlemlere dayalı durağan bir süreç değildir. Aksine canlı, yaratıcı ve öğrenci gruplarının özelliklerine göre şekillenen bir süreçtir. Başka bir ifadeyle dil öğretimi belirli kural ve ihtiyaçlara göre yapılmalıdır ve bu noktada öğretmen merkezde yer alır (Acat ve Demiral 2002, 315). Dil öğreniminde öğrenciler konuşmaya teşvik edildiklerinde daha özerk bir nitelik kazanarak konuşmaya dayalı etkinlikleri ve diğer etkinlikleri rahatlıkla uygulayabilirler. Bu noktada öğretici, koordinasyonu sağlamak ve bir anlamda öğrenenlere yol arkadaşlığı yapmakla görevlidir. Tıpkı ana dilini öğrenen küçük bireyin içinde yer aldığı ortam oluşturulmalıdır (Bozavlı 2012, 33). Dil öğreniminde grup içi çalışmalar karşılıklı etkileşimi artırır ve bu tür çalışmalarda bilgi bulaşıcı bir şekilde yayılır, öğretmen bilgiyi aktaran değil, öğrenciyi cesaretlendiren kişidir; öğrenci bilgiyi bizzat kendisi edinir (Akt. Bozavlı 2012, 33).

Öğretmen sosyal bir varlıktır, bu sebeple bildiklerini hayata aktarabilen ve öğrencilerin hayatına dokunabilen toplumsal bir görev de üstlenmelidir. Öğretmen kişisel ve mesleki birikimini toplumun gelişimine sunmalı ve bu gelişim için okuyan, inceleyen, mesleğiyle ilgili bilimsel gelişmeleri izleyen, araştıran, bilgiyi hayata aktaran bir kişiliğe ve donanımına sahip olmalıdır (Abazaoğlu ve diğerleri 2014, 19). Öğretmen sınıfta çeşitli etkinliklere yer vererek, öğrenciler arasındaki etkileşimi artıran kişi olmalıdır. Etkinlikle desteklenmiş bir öğrenme süreci ile ilgili olarak söz konusu öğretmen aday öğrenciler, bu sürecin kendilerini pasiflikten kurtardığı, arkadaşlarıyla iletişimini arttırdığı, öğrenmeye ve kalıcılığa olumlu etki yaptığı, kişilerin sosyalleşmesi ve kendilerini değerli hissetmelerini sağladığını düşünmektedirler. (Kösterelioğlu ve diğerleri 2014, 1044). Burada öğretici bir bakıma motive edici bir roledir. Öğrencilere dili sevdirmeye ve onları motive etme konusunda öğretmen önemli bir konuma sahiptir. Çünkü eğitim ve öğretim sadece alan bilgisiyle sınırlı değildir, aksine öğretmenin bir diğer vazifesi de pedagojik anlamda öğrencilere yararlı olmaktır. Sosyal öğrenme modelinde öğretmenin hedefi dersi sosyal bir şekilde yürütmek, güncel hayattan örnekler vermek ve öğrencileri ayırıştırılmadan onları yardımlaşma ve dayanışmaya yönlendirerek dil öğretimini daha güçlü kılmak olmalıdır.

Sosyal öğrenme biçimi ve grup etkinliklerinde öğretmen gözlemci ve katılımcı bir görev üstlenir. Grup içi etkinliklerde ortaya çıkan sorunları çözer, yönlendirme yaparak dönütler verir. Grupların daha etkili çalışabilmesi için, uygulama sürecindeki işlemlerin yapılandırılmasına yardımcı olur. Öğrencilere sosyal beceriler doğrudan öğretilir (iletişim yeteneği, dürüstlük, karar verme, paylaşma, grup içi çatışmaların çözümü). Öğretmen, yetenek, cinsiyet, sosyal ve kişisel özellikleri birbirinden farklı olan karma gruplar oluşturur, böylece zayıf ve güçlü öğrenciler sınıfta bir arada çalışma imkânı bulurlar (Yıldız 1999, 157). Bu noktada öğretmenin çoklu zekâyâ hitap eden faktörleri de dikkate alması gerekir. Öğretmen öğrencileri iyi tanımalı ve onların sosyal becerileri ve bireysel zekâları doğrultusunda görev dağılımı yapmalıdır. Böylece aynı grup içerisinde işbirliği içinde çalışan öğrenciler, birbirlerinin farklı yönlerinden etkilenir ve beslenirler. Sonuç olarak, başarısız ve isteksiz öğrenciler de derse daha aktif katılmaya başlarlar ve bu durum dil öğretimine olumlu bir katkı sağlar.

Günümüzde geleneksel sınıf modeli ve öğretmen rolleri değişmiştir. Artık, “...günümüzde öğrencilere ders anlatmak, öğrencilerle ders anlatmak biçimine bürünmüştür” (Akt. Akpınar Dellal ve Çınar 2011, 27). Öğretmen bilginin yegâne kaynağı değildir, öğrencilerle birlikte öğrenen ve onlara rehberlik eden kimsedir. Dil öğretiminde öğretmen öğrencilerin ihtiyaç ve deneyimlerini dikkate almalıdır. Yabancı dil öğretmenleri yabancı dile hâkim olmalı, sınıf içinde bu dili kullanan ve sınıf içi uygulamaya yönelik iletişimsel aktivitelere ağırlık veren, müfredat ya da kitaba göre değil, öğrencilerin yabancı dil öğrenim gereksinimlerine göre ders yapan bir model olmalıdırlar

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

(Akt. Akpınar Dellal ve Çınar 2011,28). Öğretmen öğrencilerini dil öğrenirken kullanabilecekleri alternatif öğrenme stratejileri ve kendi öğrenme stilleri konusunda bilgilendirmeli ve onların bu konudaki farkındalıklarını artırmalıdır (Akt. Ergür 2010, 356). Yabancı dil öğretiminin en temel olgusu sınıfta iletişim ve etkileşimi sağlamaktır. Derste sürekli bir öğretmen-öğrenci, hatta öğrenci-öğrenci iletişimi sağlanmalıdır. Bu iletişimden sorumlu olan öğretmenler, sınıf düzeni ve oturma düzeni gibi durumlara dikkat etmelidir. Geleneksel sınıf düzeni “U” düzenine çevrilmelidir, böylece öğrenciler birbirlerinin yüzünü görerek daha rahat iletişim kurabilir ve böylece grup çalışmaları kolayca organize edilebilir (Akt. Akpınar Dellal ve Çınar 2011, 28).

Tüm bunları dikkate aldığımızda, öğretmen yabancı dil öğretiminde öğrencileri sosyal öğrenmeye ve işbirliğine teşvik eden, sınıf içi ve grup etkinliklerinde yapılandırmacı rol alan; hem katılımcı hem de rehber görevi üstlenen çok yönlü bir model olarak karşımıza çıkar.

2.2. Öğrenciye Dayalı Sosyal Öğrenme

Öğrenci merkezli bir öğrenme biçimi olan sosyal öğrenme modelinde asıl sorumluluk öğrencilere düşmektedir. Bu süreçte;

...” öğrenci kendine verilen konu ile ilgili bilgi edindikten sonra bunu gruptaki diğer arkadaşlarına öğretmek durumundadır. Bu iki sorumluluk gerektiren davranışın teknik ifadesi olumlu karşılıklı dayanışma olarak belirtilmiştir. Olumlu karşılıklı dayanışmada öğrenciler grup üyeleriyle öyle bir bağlılık kurarlar ki grup arkadaşları yapamayınca kendilerinin başarısız olacağı hissine kapılırlar ve bir etkinliği tamamlamak için kendi çabalarıyla grup arkadaşlarının çabalarını birleştirirler” (Akt. Batdı 2013, 159).

Sosyal öğrenme biçiminde öğrenen sosyal bir yapı içerisinde bilgi ve becerilerini geliştiren sosyal bir aktör olarak karşımıza çıkar (Bozavlı 2012, 34). Grup çalışmalarında öğrenciler birbirlerinin öğrenme sorumluluğunu taşırlar. Grup sorumluluğu vardır. Amaç, iyi çalışma ilişkilerinin yapılandırılmasıdır. İlerlemeye yönelik dayanışma önemlidir. Grup üyeleri arasında olumlu bağımlılık esastır. Üyelerden birisi hedefine ancak diğer grup üyeleri de başarılı olursa ulaşabilir. Üyeler birbirlerine ilerlemeleriyle ilgili dönüt verirler. Kime yardım edilmesi ve kimin güdülenmesi gerektiğini bilirler (Yıldız 1999, 157). Sosyal öğrenme yöntemi için, öğrencilerin internet gibi çoklu ortam araçlarını kullanması da önem arz etmektedir. Toruç’un da (2013) belirttiği üzere, çoklu ortam kullanımı, dil öğrenimini sadece okul veya dersle sınırlandırmamakta, dil öğrenimini hayatın bir parçası haline getirmeyi sağlamaktadır. Örneğin Almanca öğrenenler, internetin bu özelliği sayesinde, kendilerini sadece ders saati ve üniversite ortamı ile sınırlandırmayıp, istedikleri yerde ve zamanda, dil beceri ve alanlarını geliştirme olanağına kavuşabilmektedirler (Akt. Korkmazer ve Yaprak 2014, 742).

Sosyal öğrenme modelinin öğrenci açısından birçok psikososyal getirisi de vardır. Çünkü; *“bu yöntem, öğretimde öğrenciyi aktif tutmasının yanı sıra öğrencinin kolektif çalışmasını, grupta kendisini ifade edebilme kabiliyetinin geliştirilmesini, tartışma, soru sorma, cevap verme, birlikte karar alabilme, doğru bildiğini grup arkadaşlarına öğretebilme, araştırma, karşılaşılan problemi birlikte çözebilme v.b. gibi birçok özelliğin öğrenciye kazandırılmasını sağladığı için önemlidir (Coşkun 2004,237).* Bu olgular sayesinde; sınıftaki çalışma atmosferi, grup arkadaşlığı, dayanışma ve güven duyguları artar ve bu durum öğrencilere öğrenme açısından destekleyici bir avantaj sağlar. Sonuç olarak, özellikle iletişim kurmanın önemli olduğu yabancı dil öğretiminde sosyal öğrenmenin gerektiği gibi planlanıp uygulandığında, öğrencileri derse teşvik eden ve yabancı dil ile ilgili olumlu tutumlar geliştirmelerini sağlayan etkili bir yöntem olduğu görülmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğretiminde sosyal öğrenme modelinin etkilerini ve faydasını tartışmak, grup içi ve işbirliği içinde yapılan çalışmaların dil öğretimine sağladığı katkıları açıklamak, bu sürece etki eden faktör ve motivasyon kaynaklarını ortaya çıkarmak, öğrenciye ve öğretmene düşen rolleri belirlemek; öğretmen aday öğrencilerin sosyal öğrenme biçimiyle ilgili görüşlerini saptamak ve öğrencileri bilinçli bir işbirliği içerisine yönlendirmektir.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, 2013-2014 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı I. ve II. Öğretim I. sınıf öğrencilerinden 61 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama ve Verilerin Analizi

Araştırmada, yabancı dil öğretiminde sosyal öğrenme üzerine bir anket geliştirilmiştir. Bu anketteki maddeler, “Hiç Katılmıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Tamamen Katılıyorum”, şeklinde sınıflandırılmıştır. Ankette sosyal öğrenme modeline ilişkin toplam 20 madde bulunmaktadır. Bu maddeler sırasıyla; **1)** İşbirliği içerisinde yapılan grup içi çalışmalarda kendimi daha rahat hissederim. **2)** Bireysel olarak derse katılmayı tercih etmezken, grup içi çalışmalarda derse daha aktif katılırım. **3)** Grup çalışmaları sayesinde derse daha iyi motive olurum. **4)** Grupla beraber yapılan çalışmalar sayesinde dersi daha iyi kavrarım. **5)** İşbirliği içinde yapılan aktivitelerde derse olan kaygı ve endişem azalır. **6)** Grup çalışmaları dersi daha eğlenceli kılar. **7)** Bu çalışmalar kendimi bireysel değerlendirme fırsatı verir. Artı ve eksi yönlerimi görmemi sağlar. **8)** Grup içi çalışmalar, karşılıklı sorumluluk duygusunu geliştirdiği gibi, bireysel sorumluluğu da artırır. **9)** İşbirliği içinde yapılan aktiviteler yaratıcılığımı ve canlılığımı artırır. **10)** Bu aktiviteler derse daha etkili katılmamı ve sosyalleşmemi sağlar. **11)** Grup çalışmaları sosyal gelişim ve değişime yardımcı olur. **12)** Grup içi çalışma arkadaşlarımla beni olumlu yönde etkilediklerine ve geliştirdiklerine inanıyorum. **13)** Dil öğrenmeye karşı daha olumlu bir tavır geliştirim. **14)** Bu çalışmalar sayesinde; kendime olan güvenim ve cesaretim artar. **15)** Farklı bakış açısı ve öğrenme biçimleri geliştiririm. **16)** İşbirlikçi öğrenmenin ve sosyal etkileşimin öğrenmeyi pozitif yönde etkilediğine ve daha verimli kıldığına inanıyorum. **17)** Grup çalışmaları rekabetten çok yardımlaşma duygusunu da geliştirir ve bu duygu öğrenme güdüsünü de artırır. **18)** İş birliği içinde yapılan çalışmalar dil becerisini geliştirmenin yanında, pedagojik gelişime de katkı sağlar. **19)** Grup içi çalışmalarda dil öğrenimine ilişkin bireysel hatalarımı düzeltme fırsatı bulurum. **20)** Sınıf içi ve sınıf dışı grup çalışmalarının artırılmasından ve daha çeşitli aktiviteler yapılmasından yanayım, şeklindedir.

Araştırmada SPSS istatistik programından yararlanılarak verilerin analizi yapılmıştır. İstatistik işlemlerinde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır.

4. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde sosyal öğrenme biçiminin yabancı dil öğretimindeki önemi ve katkısına ilişkin bulgular yer almaktadır. Sosyal öğrenme modelinin yabancı dil öğretimine sağladığı katkıları bağlamında Almanca Öğretmenliği öğrencilerine uygulanan anket sonuçlarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Yabancı Dil Öğretiminde Sosyal Öğrenme Biçiminin Önemi ve Katkısına İlişkin Anket Sonuçlarının Frekans ve Yüzde Değerleri:

Maddeler	Hiç		Kısmen		Tamamen	
	f	%	F	%	f	%
1)	6	10.0	21	35.0	33	55.0
2)	15	25.0	27	45.0	18	30.0
3)	7	11.7	24	40.0	29	48.3
4)	8	13.3	26	43.3	26	43.3
5)	7	11.7	25	41.7	28	46.7
6)	5	8.3	17	28.3	38	63.3
7)	8	13.3	24	40.0	28	46.7
8)	4	6.7	15	25.0	41	68.3
9)	2	3.3	23	38.3	35	58.3
10)	5	8.3	21	35.0	34	56.7
11)	4	6.7	22	36.7	34	56.7
12)	8	13.3	28	46.7	24	40.0
13)	5	8.3	23	38.3	32	53.3
14)	4	6.7	27	45.0	29	48.3
15)	4	6.7	22	36.7	34	56.7
16)	2	3.3	26	43.3	32	53.3
17)	4	6.7	19	31.7	37	61.7
18)	3	5.0	27	45.0	30	50.0
19)	1	1.7	25	41.7	34	56.7
20)	4	6.7	19	31.7	37	61.7

Tablodaki bulgular incelendiğinde, sosyal öğrenme modelinin yabancı dil öğretimindeki önemi ve katkısına ilişkin olarak birinci maddeye; “İşbirliği içerisinde yapılan grup içi çalışmalarda kendimi daha rahat hissederim”, öğrencilerin %10.0 oranında (n=6) hiç, % 35.0 oranında (n=21) kısmen ve %55.0 oranında (n=33) tamamen katıldıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin çoğunluğunun (yarıdan fazlasının) grupla birlikte yapılan çalışmaların kendilerini işbirliğine sevk ettiği ve bu sayedederde daha rahat davranabildikleri ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin “Bireysel olarak derse katılmayı tercih etmezken, grup içi çalışmalarda derse daha aktif katılırım”, maddesine (2. Madde) % 25.0oranında (n=15) hiç, % 45.0 oranında (n=27) kısmen ve % 30 oranında (n=18) tamamen katıldıkları belirlenmiştir. Bu maddeye kısmen katılanların sayısının daha fazla olduğu görülmektedir ve ardından tamamen katılanların oranı gelmektedir. Buna göre, %25’lik oranın bireysel olarak da derse katılmayı tercih ettikleri görülmektedir. Kısmen ve tamamen katılanların ise, grup içi çalışmalarda derse daha çok katıldıkları söylenebilir. Grup çalışmalarının öğrencileri derse daha iyi motive ettiğine ilişkin maddenin, % 11.7 oranında (n=7) hiç, %40 oranında (n=24) kısmen, ve %48.3 oranında (n=29) tamamen düzeyinde kabul gördüğü belirlenmiştir. Bu sonuca göre, grup çalışmalarının öğrencilerin çoğunluğunun motivasyonunu artırdığı görülmektedir. “Grupla beraber yapılan çalışmalar sayesinde dersi daha iyi kavrarım” (4.madde), maddesiyle ilgili öğrenciler; %13.3 oranında (n=8) hiç, %43.3 (n=26) kısmen, ve yine %43.3 oranında (n=26) tamamen, şeklinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre, bu maddeye kısmen ve tamamen katılanların oranı eşit derecededir ve büyük çoğunluğun, grup çalışmalarını dersi anlama ve kavrama açısından faydalı buldukları anlaşılmaktadır. “İşbirliği içinde yapılan aktivitelerde derse olan kaygı ve endişem azalır” maddesine, %11.7 oranında (n=7) hiç, %41.7 oranında (n=25) kısmen, ve % 46.7 oranında (n=28) tamamen şeklinde görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç; dil öğrenimi için

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

engel oluşturan ve kaygı yaratan faktörlerin grup çalışmaları sayesinde ortadan kaldırılabileceği veya azaltılacağı hususunda öğrencilerin çoğunluğunun hem fikir olduğu yönündedir. Grup çalışmalarının dersi daha eğlenceli kıldığına ilişkin maddeye öğrencilerin %28.3'ü tarafından (n=17) kısmen ve %63.3'ü tarafından (n=38) tamamen katıldıkları ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçla ortak yapılan grup etkinliklerinin dil öğrenimini daha eğlenceli hale getirdiği sonucuna ulaşılmaktadır. Grup çalışmalarının öğrenciye bireysel değerlendirme fırsatı verdiğine, artı ve eksi yönlerini görmesini sağladığına ilişkin maddeye (7.madde) öğrencilerin %13.3 oranında (n=8) hiç, %40.0 oranında (n=24) kısmen, ve % 46.7 oranında (n=28) tamamen katılım gösterdikleri görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin grup etkinlikleri sayesinde kendi öz yeti ve becerilerini de değerlendirebildikleri; bu durumun onlara eksik kalan yönlerini görme fırsatı verdiği tespit edilmektedir. “Grup içi çalışmalar, karşılıklı sorumluluk duygusunu geliştirdiği gibi, bireysel sorumluluğu da artırır” maddesine ilişkin öğrencilerin %6.7 oranında (n=4) hiç, %25.0 oranında (n=15) kısmen ve %68.3 oranında (n=41) tamamen şeklinde katılım gösterdikleri belirlenmiştir. Bu sonuca göre, grup çalışmaları kişiye hem kendi sorumluluklarını, hem de gruptaki diğer arkadaşlarına karşı olan sorumluluklarını hatırlatır. Böylece öğrenciler arasında karşılıklı bilinç oluşur. Bu maddenin diğer tüm maddeler arasında “tamamen katılıyorum” bağlamında en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. “İşbirliği içinde yapılan aktiviteler yaratıcılığımı ve canlılığımı artırır” maddesiyle ilgili öğrencilerin katılımı; %3.3 oranında (n=2) hiç, %38.3 oranında (n=23) kısmen,, ve %58.3 oranında (n=35) tamamen şeklindedir. Buradan hareketle grup arkadaşlarıyla işbirliği ve yardımlaşma içerisinde yapılan etkinliklerin, öğrencilerin üretkenliğini ve canlılığını artırarak, onların motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği sonucu çıkarılmaktadır. “Bu aktiviteler derse daha etkili katılmamı ve sosyalleşmemi sağlar” maddesine ilişkin öğrenci görüşleri; %8.3 oranında (n=5) hiç, %35.0 oranında (n=21) kısmen ve %56.7 oranında (n=34) tamamen düzeyinde kabul görmüştür. Buna göre grup çalışmaları öğrencileri derse daha etkin katılmaya sevk etmekte ve onları sosyalleştirmektedir. Bu maddeye benzer bir diğer maddeye ise (Grup çalışmaları sosyal gelişim ve değişimi sağlar) öğrencilerin katılımı %36.7 oranında (n=22) kısmen ve %56.7 oranında (n=34) tamamen şeklindedir. Bir önceki madde ile hemen hemen aynı oranlamaya sahip bu sonuca göre, öğrencilerin çoğunluğunun grup çalışmalarını sosyalleşme anlamında olumlu ve etkili buldukları görülmektedir. “Grup içi çalışma arkadaşlarımla beni olumlu yönde etkilediklerine ve geliştirdiklerine inanıyorum” maddesi, öğrencilerin %40'ı tarafından (n=24) tamamen derecesiyle benimsenirken, % 46.7 oranında (n=28) kısmen ve %13.3 oranında (n=8) hiç düzeyinde kabul görmüştür. Bu sonuca göre, öğrencilerin yarısına yakın kısmının grup arkadaşlarından olumlu yönde etkilendikleri ve onlardan fayda gördükleri görülmektedir. %46.7'lik oran ise, grup arkadaşlarının kendilerini kısmen pozitif yönde etkilediğini, bazen olumsuz etkileşimler de yaşayabildiklerini ortaya çıkarmaktadır. “Dil öğrenmeye karşı daha olumlu bir tavır geliştirim” maddesi; %8.3 oranında (n=5) hiç, %38.3 oranında (n=23) kısmen ve %53.3 oranında (n=32) tamamen şeklinde kabul görmüştür. Bu sonuçla birlikte, öğrencilerin grup içi etkinliklerle ve işbirliği içinde yapılan çalışmalarla, dil öğrenmeye yönelik tutumlarının olumlu yönde değiştiği ve geliştiği, bu konuda daha hevesli ve istekli davrandıkları tespit edilmektedir. Grup çalışmaları sayesinde öğrencilerin kendilerine olan güven ve cesaretlerinin artacağına ilişkin maddeye öğrencilerin katılımı; %6.7 oranında (n=4)hiç, %45.0 oranında (n=27)kısmen, ve %48.3 oranında (n=29) tamamen şeklindedir. Buradan, dil öğrenimine ilişkin yapılan grup içi etkinliklerin öğrencilerin öz güven ve cesaretlerini tetikleyeceği ve artırabileceği sonucuna varılmaktadır. “Farklı bakış açısı ve öğrenme biçimleri geliştirim” maddesine yönelik öğrenciler; %36.7 oranında (n=22) kısmen ve %56.7 oranında” ise (n=34) tamamen katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu sonuç; grup çalışmalarının birbirlerini etkileme konusunda öğrencilere önemli ölçüde katkı sağladığı ve onlara dil öğrenimine başka açılardan bakabilme fırsatı verdiğini göstermektedir. “İşbirlikçi öğrenmenin ve sosyal etkileşimin öğrenmeyi pozitif yönde etkilediğine ve daha verimli kıldığına inanıyorum” maddesi, öğrencilerin %3.3'ü tarafından (n=2) hiç, %43.3'ü

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/ 12 Fall 2014

tarafından (n=26) kısmen ve %53.3'ü tarafından(n=32) tamamen oranında kabul görmüştür. Buradan hareketle, işbirliği ve sosyal etkileşim içerisinde yapılan etkinliklerin öğrenmede verimliliği artırdığı sonucu elde edilmektedir. Grup çalışmalarının rekabetten çok yardımlaşma duygusunu geliştirdiği ve bu duygunun da öğrenme güdüsünü artırdığına ilişkin maddeye (17. madde) öğrencilerin; % 6.7 oranında (n=4) hiç, %31.7 oranında (n=19) kısmen ve % 61.7 oranında (n=37) tamamen düzeyinde katılım gösterdikleri görülmektedir. İlgili maddeden elde edilen sonuçla beraber; öğrencilerin çoğunluğunun grupla birlikte yapılan etkinliklerde, birbirlerini rakip olarak görmedikleri, aksine bu etkinliklerin öğrenciler arasındaki yardımlaşma ve paylaşım duygusunu olumlu yönde geliştirdiği ve bu etkileşimin öğrencilerin dil öğrenmeye yönelik güdülerini de artırdığı anlaşılmaktadır. “İşbirliği içinde yapılan çalışmalar dil becerisini geliştirmenin yanında, pedagojik gelişime de katkı sağlar” maddesine öğrencilerin katılımı; %5.0 oranında (n=3) hiç, %45.0 oranında (n=27) kısmen ve %50.0 oranında (n=30) tamamen katılıyorum şeklindedir. Buradan, işbirlikçi öğrenmenin sadece öğretim anlamında dil becerilerini geliştirmeyeceğini, aynı zamanda pedagojik gelişime ve değişime de katkı sağlayacağı görüşüne öğrencilerin çoğunluğunun katılım gösterdikleri tespit edilmektedir. “Grup içi çalışmalarda dil öğrenimine ilişkin bireysel hatalarımı düzeltme fırsatı bulurum” maddesiyle ilgili öğrenciler %41.7 oranında (n=25) kısmen ve %56.7 oranında (n=34) tamamen şeklinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre; karşılıklı etkileşimin yoğun olduğu grup içi etkinliklerde öğrencilerin birbirlerinin bireysel hatalarını görüp düzelttikleri ve karşılıklı yarar sağladıkları sonucuna ulaşılmaktadır. “Sınıf içi ve sınıf dışı grup çalışmalarının artırılmasından ve daha çeşitli aktiviteler yapılmasından yanayım” maddesine yönelik öğrenciler; %6.7 oranında (n=4) hiç, %31.7 oranında (n=19) kısmen ve %61.7 oranında (n=37) tamamen şeklinde görüş belirtmişlerdir. Buradan hareketle, grup çalışmalarının öğrencilerin çoğunluğu tarafından etkili bulunduğu ve desteklendiği, bu aktivitelerin dil öğrenimine olumlu yönde katkı sağladığı ve öğrencilerin bu tür etkinliklerin çeşitlendirilerek artırılmasından yana oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, 2013-2014 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören I. ve II. Öğretim I. sınıf öğrencilerinden 61 öğrenciye uygulanan anket yardımıyla öğrencilerin görüşlerine de başvurularak, sosyal öğrenmenin yabancı dil öğretimine olan katkısı ve önemi araştırılmıştır. Araştırma sonunda sosyal öğrenme biçiminin öğrencilerin çoğunluğu tarafından etkili ve yararlı bulunduğu anlaşılmıştır. Ankette ele alınan maddelere öğrenciler genel anlamda “tamamen” düzeyinde katılım göstermişlerdir. Bu sonuçlara göre;

Grup çalışmaları sayesinde öğrencilerin kendini daha rahat hissettiği, bu durumun motivasyon ve güdülenmeyi de olumlu etkilediği ve sonuç olarak öğrencilerin derse daha aktif katılım gösterdikleri saptanmıştır. Bunların yanı sıra, sosyal öğrenme biçiminin öğrencilerin dil öğrenimine karşı olan kaygı ve endişelerini hafiflettiği, bu yöntemle derslerin daha eğlenceli geçtiği ve yöntemin öğrenciye hem bireysel bilinç ve sorumluluk kazandırdığı, hem de grup arkadaşlarına karşı yerine getirmesi gereken görev bilincini aşıladığı tespit edilmiştir. Grupla yapılan etkinlikler, öğrencinin dil öğrenimini kolaylaştırmasının yanında, pedagojik gelişimine de etki etmekte; sınıfta yardımlaşma ve dayanışma ortamı oluşturarak öğrencileri sosyalleşmeye sevk etmektedir. İşbirliği içinde yapılan etkinlikler sayesinde öğrenci bireysel hata ve eksiklerini de görüp tamamlamakta, farklı bakış açısı ve öğrenme biçimleri geliştirebilmektedir.

Söz konusu yöntemin tam anlamıyla uygulanabilmesi için öğretmen ve öğrenciye karşılıklı sorumluluk ve görevler düşmektedir. Öncelikle öğretmen geleneksel ders anlatma biçimlerini bir kenara bırakmalı ve grup çalışmalarının yapılandırılmasında iyi bir model olmalıdır. Sadece belirli öğrencilerin derse katıldığı bir ortam değil, çekingen ve başarısız öğrencilerin de katılım

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

gösterecekleri bir görev dağılımı yapılmalıdır. Böylece sınıfın atmosferi değişecek ve dil öğrenimine yönelik istek ve verim artacaktır. Bunun yanında, öğrenmenin asıl muhatabı olan öğrenciler, kendilerine verilen görevleri yerine getirdiklerinde, sınıf içi ve sınıf dışında çalışarak dil becerilerini daha da geliştirebilecekler ve sonuç olarak dile yönelik yetenek ve pratikleri artacak, öğrencinin hem özerk hem de grupla beraber öğrenebilme becerileri gelişecektir.

Öğrenciyi aktif bir şekilde derse yönlendiren sosyal öğrenme, tüm bu özellikleriyle öğrenci merkezli bir yöntemdir. Birlik olma, beraber üretme ve sosyalleşme açısından öğrenciye getirisi yüksektir. Motivasyon ve öğrenme açısından bu derece yararlı olan sosyal öğrenme yönteminin, yabancı dil öğretiminde yeni gelişen yöntem, teknik ve araçlarla uygun öğrenme ortamlarında daha bilinçli ve yaygın biçimde yer alması ve uygulanması önerilmektedir.

6. KAYNAKÇA

- ABAZAOĞLU, İ. , YILDIRIM, O. ve YILDIZHAN, Y. (2014). *Türkiyenin Öğretmen Profili*. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, (Sosyal Bilimler Sayısı) Volume 9/2, Winter 2014, www.turkiscstudies.net, Doi Number :http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6491, p. 1-20.
- ABİSAMRA, N.S. (2009). *Cooparative Learning. Teaching Englisch as a Foreign Language: Practicu Education* 266 Dr. Ghazi Ghaith March 1998.
- ACAT, M. B. (2002). *Türkiye’de Yabancı Dil Öğreniminde Motivasyon Kaynakları ve Sorunları*, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 31, 312-329.
- AKPINAR DELLAL, N. ve ÇINAR S. (2011). *Yabancı Dil Eğitiminde İletişimsel Yarararcı Yaklaşım, Öğretmen Roller, Davranışları ve Sınıf İçi İletişim*, Dil Dergisi, 154, 21-36.
- BATDI, V. (2013). *İşbirlikli Öğrenmenin Yabancı Dil Öğretimindeki Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 1., 158-165.
- BAYRAKCI, M. (2007). *Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması*, SAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 14, 198-210.
- BOZAVLI, E. (2012). *İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemiyle Yabancı Dil Öğretimi (Psikolinguistik Model)*, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 31-40.
- COŞKUN, M. (2004). *Coğrafya Öğretiminde Kubaşık (İşbirliğiyle) Öğrenme*, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, 1, 235-244.
- DUXBURY, J.G. ve TSAİ, L. (2010). *The effects of cooparative learning on foreignlanguage anxiety: A comparative study of Taiwanese and American universities*. International Journal of Instruction, 3 (1), 3-8.
- ERGÜR OKTAR, D. (2010). *Öğrenen Özerkliğinin Kazandırılmasında Öğretmenin Rolü*, International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 November, Antalya.
- GÖK, Ö., DOĞAN, A., DOYMUŞ, K. & ATAMAN, K. (2009) *İşbirlikli Öğrenme Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Fene Olan Tutumlarına Etkileri* GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(1)193-209.
- JOHNSON, D. W. , JOHNSON, R.T. ve SMİTH K.A. (1992). *Cooparative Learning: Increasing College Faculty Instructional Productivity*. ERIC Clearinghouse on Higher Education

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

- WashingtonDC.<http://www.oid.ucla.edu/units/tatp/old/lounge/pedgogy/cooperative-eric.pdf> (15.06.2014)
- KORKMAZER, G. ve YAPRAK İ.H. (2014). *Almanca Öğretmen Adaylarının Temel Dil Beceri ve Alanlarına Yönelik İnternet Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Analiz*. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, (İsmail Yıldırım Armağanı), Volume 9/6, Spring 2014, www.turkischstudies.net, Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6620>, p. 731-744.
- KÖSTERELİOĞLU, İ. , BAYAR, A. ve KÖSTERELİOĞLU M.A. (2014). *Öğretmen Eğitiminde Etkinlik Temelli Öğrenme Süreci: Bir Durum Araştırması*. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, (Sosyal Bilimler Sayısı), Volume 9/2 Winter 2014, www.turkischstudies.net, Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6406>, p.1035-1047.
- LİANG, T. (2002). *Implementing Cooperative Learning In EFL Teaching: Process and Effects*. A Thesis for the Degree of Doctor of Philosophy, National Taiwan Normal University. <http://www.asian-efl-journal.com/ThesisLiangTsailing.pdf> (10.06.2014)
- MORGAN, B.M. (2011). *Cooperative learning: Teacher use and integration*. Unpublished manuscript. <http://www.nationalforum.com/Electronic%20Journal%20Volumes/Morgan.pdf> (29.05.2014)
- YILDIZ, V. (1999). *İşbirlikli Öğrenme İle Geleneksel Öğrenme Grupları Arasındaki Farklar*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16-17, 155-163.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

